

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สถานภาพการวิทยานิพนธ์ทางวาทวิทยาในคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เป็นการสำรวจสถานภาพการศึกษาวิจัยทางวาทวิทยาในวิทยานิพนธ์ของภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาถึงสภาพและวิเคราะห์ลักษณะของวิทยานิพนธ์ทางวาทวิทยารวมถึงเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ของการศึกษาวิจัยทางด้านวาทวิทยาภายใต้บริบทการศึกษาของสังคมไทย รวมทั้งเป็นการสร้างแหล่งข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นในการต่อยอดความรู้เรื่องเกี่ยวกับวาทวิทยาในประเทศไทยได้ต่อไป

รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Content Analysis) โดยการสร้างแบบ (Template) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ในมิติต่าง ๆ ได้แก่ องค์ประกอบการสื่อสาร (Elements of communication), ระดับการสื่อสาร (Levels of communication), บริบทการสื่อสาร (Contexts of communication) และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูลและเอกสารที่ทำการศึกษา

แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ฐานข้อมูลของห้องสมุด คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารที่ใช้ในการศึกษาคือ วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตของภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดงที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ในระหว่างปีการศึกษา 2542 – 2548 รวมทั้งสิ้น 107 เล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ในแต่ละเรื่องนั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกข้อมูล โดยพัฒนาจากกรอบแนวทาง หรือต้นแบบการวิเคราะห์ (Template) จากการศึกษาในบทที่ 2 มาเป็นโครงร่างในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้หัวข้อในโครงร่างของแบบบันทึกข้อมูลมีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยชื่อผู้วิจัย ปีที่ศึกษา ชื่อเรื่อง

ส่วนที่ 2 : วิเคราะห์สถานภาพและลักษณะของวิทยานิพนธ์ในมิติต่าง ๆ ของการวิจัย จำแนกดังนี้

2.1 องค์ประกอบในการสื่อสาร ได้แก่

- ผู้ส่งสาร (Source)
- สาร (Message)
- ช่องสารหรือสื่อ (Channel/Media)
- ผู้รับสาร (Receiver)
- สภาพแวดล้อม (Environment)
- ฯลฯ

2.2 ระดับในการสื่อสาร แบ่งเป็น 7 ประเภท ได้แก่

- Intrapersonal Communication
- Interpersonal Communication
- Group Communication
- Public Communication
- Organizational Communication
- Cultural Communication
- Mass Communication

2.3 บริบทในการสื่อสาร ได้แก่

- Family Communication
- Health Communication
- Political Communication
- ฯลฯ

3. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

4. วิธีวิทยาการในการศึกษาวิจัย

5. ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือ

นำต้นแบบการวิเคราะห์ (Template) ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจความถูกต้อง และแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้เกิดทั้งความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ของเครื่องมือ ผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบเครื่องมือ โดยการทำวิจัยนำร่อง (Pilot study) ซึ่งใช้วิธีการเลือกตัวแทนโดยการสุ่มแบบไม่เฉพาะเจาะจง เลือกวิทยานิพนธ์ 1 เล่มจากวิทยานิพนธ์แต่ละปี จากวิทยานิพนธ์ทั้งหมด 107 เรื่อง ดังนี้

- วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 1 เรื่อง
- วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 1 เรื่อง
- วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2544 จำนวน 1 เรื่อง
- วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 1 เรื่อง
- วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2546 จำนวน 1 เรื่อง
- วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 1 เรื่อง
- วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 1 เรื่อง

จากนั้นได้นำวิทยานิพนธ์ทั้ง 7 เรื่องนี้มาทดสอบบันทึกผลในแบบบันทึกข้อมูลที่เตรียมไว้ด้วยตนเอง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบผลการบันทึกข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยจะรวบรวมวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 107 เล่ม
2. คัดแยกวิทยานิพนธ์ดังกล่าวโดยเรียงตามปีการศึกษาเพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลจากวิทยานิพนธ์แต่ละเล่มลงในแบบบันทึกข้อมูล ซึ่งในที่นี้ได้จำแนกแบบบันทึกข้อมูลที่ใช้ออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยชื่อผู้วิจัย ปีที่ศึกษา ชื่อเรื่อง

กลุ่มที่ 2 มิติต่าง ๆ ของกระบวนการศึกษา ได้แก่

- องค์ประกอบในการสื่อสาร
 - ระดับในการสื่อสาร
 - บริบทในการสื่อสาร
- กลุ่มที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
- กลุ่มที่ 4 วิธีศึกษาวิจัย
- กลุ่มที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง
- กลุ่มที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

โดยนำวิทยานิพนธ์มาแยกวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเล่ม โดยเรียงจากปีการศึกษา 2542 ไปจนถึงปีการศึกษา 2548 แล้วจัดข้อค้นพบที่ได้ในแบบบันทึกข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1. ในส่วนของมิติต่าง ๆ ที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ อันประกอบไปด้วย
 - องค์ประกอบสื่อสาร
 - ระดับสื่อสาร
 - บริบทสื่อสาร
 - รูปแบบและเนื้อหาในการสื่อสาร

ข้อมูลในส่วนดังกล่าวจะนำมาวิเคราะห์ลักษณะส่วนประกอบต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ โดยวิธีการต่อไปนี้

แจกแจงความถี่ของข้อมูลแต่ละรายการ

1.2 หาค่าร้อยละของจำนวนข้อมูลแต่ละรายการ

1.3 นำข้อมูลที่ได้เสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

2. ข้อมูลในส่วนของแนวคิดทฤษฎี วิธีการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง และปัญหาที่พบในการวิจัย ข้อค้นพบต่าง ๆ เหล่านี้จะนำเสนอในรูปแบบการบรรยายในลักษณะของความเรียงประกอบตาราง